

1. Anadolu Selçuklu Devleti zamanında ülkenin birçok yerinde kervansarayların inşası edilmesi bölgede canlı bir ticaret hayatının olduğunu gösterir. Çünkü kervansaray, tüccarların mallarını sergilediği, konakladığı yollar üzerinde kurulu ticarethanelerdir.

Darüşşifa: Sağlık merkezidir.

Kümbet: Çokgen gövde üzerine konik çatıyla örtülü biçimdeki anıt mezardır.

İmaret: Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulan hayır kurumlarıdır.

Tekke: Çeşitli İslam büyükleri için kurulmuş, tarikatların tanıtıldığı ve öğretildiği yerdir.

CEVAP: B

2. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar'ı içerisine alan coğrafyada egemenlik kuran Türk beyliği, Mengüceklilerdir.

Malazgirt Savaşı'ndan sonra,

- **Danişmentiler:** Sivas, Tokat, Niksar, Amasya ve Kayseri çevresinde
- **Artuklular:** Hasankeyf, Diyarbakır, Harput, Mardin ve Batman çevresinde
- **Saltuklular:** Erzurum ve çevresinde
- **Çaka Beyliği:** İzmir ve çevresinde egemenlik kurmuştur.

CEVAP: E

3. Mevlana, Yunus Emre ve Hacı Bektaşî Veli gibi kişiliklerin saygınlıklarını günümüzde sürdürmelerinin temel sebebi, eserlerinin günümüz gereksinimlerini karşılayabilmesidir.

CEVAP: C

4. Anadolu Selçuklu sultanı II. Kılıçarslan'ın Miryokefalon Savaşı'ndan sonra ülkeyi on bir oğlu arasında paylaşması, öncelikle; ülkede feodal yapının ortaya çıkmasına ve on bir oğlu arasında taht kavgalarının yaşanmasına neden olmuştur. Ülke içinde yaşanan bu olumsuz gelişmeler ayrıca, Selçuklu Devleti'nin düşmanlarını harekete geçirmiş ve dış tehditler artmıştır. Oysa Anadolu Selçuklu sultanı II. Kılıçarslan'ın ülkeyi on bir oğlu arasında paylaşmasının, halifelik üzerinde herhangi bir etkisi olmamıştır.

CEVAP: E

5. XIII. yüzyıl sonlarına doğru Anadolu'da, Selçuklu otoritesinin zayıflaması, Moğol baskısının azalması ve sınırlara yerleştirilmiş Türkmen beyliklerinin harekete geçmesi Anadolu'da bağımsız Türk beyliklerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Karamanoğulları, Candaroğulları, Karesioğulları, Osmanoğulları gibi beylikler böylece ortaya çıkmıştır.

CEVAP: B

6. Anadolu Selçuklu Devleti'nin ilk başkenti İznik'tir. I.Haçlı Seferi'nden dolayı devlet başkenti İznik'ten Konya'ya taşınmıştır. Uzun bir dönem Konya Anadolu Selçuklu Devleti'ne başkentlik yapmış, devletin siyasi varlığı Konya'da sona ermiştir.

CEVAP: B

7. Vakıf, İslam hukukuna göre herhangi bir kişinin mülklerinin veya gelirlerinin bir kısmının dini, ilmi ve sosyal kurumların masraflarını karşılamak üzere süresiz olarak kullanılması sistemidir. Bu sistem sayesinde ülkedeki bayındırlık faaliyetleri gerçekleştirilmiş, eğitim ve sağlık alanlarındaki yatırımlara kaynak oluşturulmuştur. Ayrıca bu sistem toplumda sosyal yardımlaşmayı da güçlendirmiştir. Türk-İslam devletlerinde usta-çırak ilişkisine bağlı zanaatçıların yetiştirilmesi ise Ahi teşkilatının sağladığı faydalardan biridir.

CEVAP: E

8. Verilen her iki eser de Anadolu Selçukluları zamanında inşa edilmiştir.

- **Gevher Nesibe Şifahanesi:** Anadolu Selçuklu hükümdarı I.Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından Kayseri'de yaptırılmıştır. I.Gıyaseddin Keyhüsrev bu eseri veremden hayatını kaybeden kız kardeşi Gevher Nesibe adına yaptırmıştır.
- **Konya Alaaddin Camisi:** Anadolu Selçuklu Devleti'ne ait olan bu eser, Konya'daki en eski camidir.

CEVAP: B

9. Anadolu Selçuklu Devleti'nde, kendisine bir bölgenin yönetimi verilen hanedan üyesi meliklere; para bastırma, savaş ve barışa karar verme, yabancı devlet temsilcileriyle siyasi görüşme yapma gibi yetkilerin verilmemesi ülke topraklarında feodal yapıların ortaya çıkmasını önlemeye yöneliktir.

CEVAP: A

10. • **Dandanakan Savaşı:** 1040 yılında gerçekleşen bu savaş, Gaznelilerle Büyük Selçuklular arasında gerçekleşmiştir. Savaşı kaybeden Gazneliler yıkılış sürecine girmiştir.
- **Katvan Savaşı:** 1141 yılında gerçekleşen bu savaş, Büyük Selçuklularla bir Moğol kabilesi olan Karahitaylılar arasında gerçekleşmiştir. Savaşı kaybeden Büyük Selçuklular yıkılış sürecine girmiştir.
  - **Kösedağ Savaşı:** 1243 yılında gerçekleşen bu savaş, Anadolu Selçukluları ile Moğollar arasında gerçekleşmiştir. Savaşı kaybeden Anadolu Selçukluları yıkılış sürecine girmiştir.

CEVAP: A

11. I, II, III ve IV. öncüllerde verilenler Anadolu Selçuklu Devleti zamanında ticarete önem verildiğine doğrudan kanıt gösterilebilir. İktisat sisteminin işletilmesi ise toprakların boş kalmasını önlemek ve üretimde sürekliliğin sağlanmasına yöneliktir. İktisat sisteminin işletilmesi dolaylı da olsa ticaretin canlanmasında etkili olmuştur. Çünkü ticaretin olabilmesi için ön şart, üretimdir.

CEVAP: E

12. XIII. yüzyılın ortalarına doğru Anadolu'da huzur ve asayişin bozulmasına, Selçuklu otoritesinin tamamen zayıflamasına neden olan Moğol istilasının başlamasına ortam hazırlayan gelişme Baba İshak ayaklanmasıdır.

Baba İshak Ayaklanması: II.Gıyaseddin Keyhüsrev'in saltanatı sırasında Asya'daki Moğol yayılımı etkisini hissettirmektedir. Doğudan gelen Moğol tehlikesi nedeniyle pek çok Türkmen, Türkiye Selçuklu Devleti'ne sığınmıştı. Türkiye'ye sığınan Türkmenlerin ilk geldiği yer, Güneydoğu Anadolu bölgesiydi. Selçuklu, Harzemli ve Eyyubi askerlerinin sık sık faaliyet gösterdiği Güneydoğu Anadolu'da ekonomik şartlar oldukça zordu. Ayrıca Türkmenlerin İslamiyet'i kabul etmekle beraber, eski inançlarını tamamiyle terk edememeleri, devletin kötü yönetilmesi, Türkmenlerin otlaklar yüzünden yerli halkla geçinememesi, isyana zemin hazırlamıştır. Böyle bir ortamda Horasanlı Baba İlyas'ın müritlerinden olan Baba İshak, Türkmenleri kendisinin peygamber olduğuna inandırdı. Yeteri kadar kuvvet topladıktan sonra Kahta Adıyaman'da isyanı başlattı. Uzun süre bastırılmayan bu isyan Moğollar için bir fırsat olarak değerlendirildi.

CEVAP: E

13. • Kendisini Anadolu Selçuklu Devleti'nin devamı olarak görmesi: Karmanoğulları
• Osmanlı Devleti'ne katılan son beylik olması: Dulkadiroğulları
• Osmanlı denizciliğinin temelini oluşturması: Karesioğulları

CEVAP: D

14. Anadolu Selçuklu Devleti, ticareti geliştirmek amacıyla öncelikle liman kentlerinin fethedilmesine büyük önem vermiştir. Akdeniz ticaret yolunun ele geçirilmesi için Antalya, Alanya limanları; Karadeniz ticaret yolunun ele geçirilmesi için de Sinop ve Suğdak (Kırım) limanları fethedilmiştir.

CEVAP: E

15. • Anadolu Selçuklu Devleti'nin Bizans-Haçlı ittifakına karşı kazandığı Miryokefalon Savaşı'nın sonucunda Türklerin Anadolu'dan atılamayacağı ve dolayısıyla Anadolu'nun kesin Türk yurdu olduğu kabul edilmiştir.
• Anadolu üzerindeki Moğol baskısının sona ermesinde Miryokefalon Savaşı'nın herhangi bir etkisi olmamıştır.
• Haçlı Seferleri'nin başlamasına neden olan savaş Malazgirt Savaşı'dır.

CEVAP: B

16. Orta Çağ'da Trabzon ve çevresinde Bizans İmparatorluğu, IV.Haçlı Seferi'nden sonra da Trabzon Rum İmparatorluğu hüküm sürmüştür. Bundan dolayı Orta Çağ'da Trabzon'da Anadolu Selçuklu Devleti'ne ait eserlere rastlanmaz. Kayseri, Sinop, Antalya ve Sivas gibi merkezler bu dönemde Anadolu Selçuklu Devleti'nin hakimiyeti altında olduğundan bu yerlerde Selçuklulara ait bir çok eser mevcuttur

CEVAP: E

17. Anadolu'da; Diyarbakır, Silvan ve Mardin gibi merkezler Artuklular döneminde birer kültür merkezi haline gelmiştir. Artuklular dönemine ait bazı önemli mimari eserler şunlardır:

- Hatuniye Medresesi
- Muzafferiyeye Medresesi
- Semanin Medresesi
- Hüsamiye Medresesi
- Malabadi Köprüsü

Mengücekliler: Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar çevresinde yaşamıştır.

Dulkadiroğulları: Maraş ve Elbistan çevresinde yaşamıştır.

Danışmentliler: Sivas, Tokat, Niksar, Amasya ve Kayseri çevresinde yaşamıştır.

Saltuklular: Erzurum ve çevresinde yaşamıştır.

CEVAP: D

18. Soruyu verilen eserlerin hangi dönemlerde inşa edildiklerini göstererek çözelim:

- Emir Gazi Kümbeti: Danışmentliler
- Alay Han: Türkiye Selçukluları
- Malabadi Köprüsü: Artuklular
- Bursa Yeşil Cami: Osmanlılar
- Hond Hatun Külliyesi: Türkiye Selçukluları

CEVAP: C

19. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri, ortaya koydukları mimari eserlerle, bölgede Türkçeyi yaygınlaştırmalarıyla Anadolu'nun Türkleşmesine hizmet etmişlerdir. Ayrıca bu beylikler Anadolu'ya yönelen Haçlı, Ermeni ve Gürcü saldırılarına karşı bölgeyi korumuşlardır. Fakat bu beyliklerden hiçbiri Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlayamamıştır. Anadolu'da Türk siyasi birliği ilk olarak Türkiye Selçuklu Devleti tarafından daha sonra da Osmanlı Devleti tarafından sağlanmıştır.

CEVAP: C

20. Anadolu Selçuklu Devleti'ne ait olarak verilen faaliyetlerin temel hedefi ülke ticaretinin geliştirilmesidir.

CEVAP: A

